

ÅRSRAPPORT FOR MILJØSERTIFISERING 2020

Norsk PEFC Skogstandard

Innhold

Innledning.....	2
Miljøpolitikk.....	2
Miljømål.....	3
Eksterne henvendelser.....	4
Internkontrollsystem og avvik.....	1
Eksterne revisjoner.....	3
Samsvarsforpliktelser – evaluering av overholdelse oppsummert.....	3
Opplæring.....	3
Utviklingsarbeid.....	3

Hovedkontor

Jegerstien 18, 2406 Elverum Tlf +47 904 78 000
post@nortommer.no

Bankgiro: 8101 35 12434
Foretaksnr. 980 018 709MVA

Innledning

Nortømmer AS har ved årsskiftet ca. 45 medarbeidere totalt, fordelt på hovedkontoret i Elverum og ni avdelingskontorer. Selskapet operer i alle fylker i Norge med unntak av Nordland, Troms og Finnmark. Skogeierorganisasjonen NORSKOG eier Nortømmer.

I 2020 omsatte selskapet drøye 1,6 millioner kubikkmeter tømmer gjennom PEFC gruppesertifikatet for skogforvaltning. Kvantumet ble levert av 1978 ulike skogeiere fordelt på 2432 innkjøpsordre. Det ble også omsatt virke fra skogeiere som er med i annet PEFC gruppesertifikat og i selskapets FSC™-gruppesertifikat for skogforvaltning. Disse sistnevnte er dobbeltsertifisert gjennom PEFC og FSC.

Denne rapporten tilfredsstiller PEFC N 03 Krav ved gruppesertifisering, krav til gruppesertifikatholder kapittel 5.2.10, om å «..foreta en gjennomgang og lage en årlig rapport om oppfyllelse av sertifiseringskravene, herunder resultatene fra interne og eksterne revisjoner, og om effekten av forebyggende og/eller korrigerende tiltak».

Miljøpolitikk

Nortømmer sin miljøpolitikk ble revidert og vedtatt av styret i 2020:

NORTØMMER skal gjennom kontinuerlig forbedring arbeide for å være blant de beste aktørene i norsk skogbruk på sikring av klima og miljøverdier knyttet til den utøvende virksomhet.

I tillegg til å følge norske og internasjonale lover og allmenne normer for redelig adferd skal NORTØMMER aktivt følge opp Norsk PEFC skogstandard og fremme et bærekraftig lønnsomt skogbruk, hvor hensyn til natur, klima, friluftsliv, helse og andre sosiale verdier balanseres med økonomisk verdiskaping.

NORTØMMER skal:

- *Arbeide for økt kompetanse i hele organisasjonen om skogbrukets mulige påvirkning på miljø, klima og friluftsliv.*
- *Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede klima og miljøeffekter av det skogbruk som utøves.*
- *Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringssystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.*
- *Arbeide for rasjonell integrering av skogstandard og HMS med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.*

Gjennom et system for sporbarhet i hele omsetningskjeden (Chain of Custody) samt etterlevelse av FSC® CW krav til risikobegrensende tiltak, skal våre kunder og markedet ha trygghet for at produktene vi leverer stammer fra skoger som er forvaltet bærekraftig.

For skogeiere som ønsker miljøytelser ut over krav som følger av lovgivning og Norsk PEFC skogsertifiseringsystem, skal NORTØMMER legge til rette for gruppesertifisering innenfor Forest Stewardship Council FSC® (SA-FM/COC-002823), og omsetning gjennom tilsvarende sporbarhets-sertifisering.

Miljømål

Nortømmers miljømål ble revidert i 2020:

Nortømmer skal gjennom miljøsertifisering av sin virksomhet bidra til en kostnadseffektiv og troverdig kvalitetssikring av de aktiviteter virksomheten utfører.

Vi skal tilby tømmerleverandører som inngår virkeskontrakt med sertifiseringsavtale et system som sikrer gjennomføringen av et bærekraftig skogbruk i henhold til norsk lovverk og Norsk PEFC-Skogstandard. Både skogbrukspraksis og sporbarhet i virkeflyten skal være i samsvar med gjeldene krav.

For eiendommer knyttet til FSC gruppen, skal en etterleve FSC-standard for skogforvaltning og sporbarhet.

Nortømmer skal ha et åpent forhold til omverden om sertifiseringsinnhold og resultater. Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor miljøeffektanalyse og risikovurdering viser forbedringspotensiale. Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende delmål:

- **For å sikre best mulig utnyttelse av råstoffet og resultat for skogeier skal maskinførere og virkeskjøpere ha god kunnskap om aptering, gode rutiner for å kalibrere måleutstyr samt til enhver tid være oppdatert på sertifiseringskrav.**
  - Gjennomføre regionsvis fokussamlinger for egne ansatte og tilknyttede entreprenører i virkesutnytting, aptering og sertifiseringskrav.
  - Gjennomføre én fokussamling i hver region årlig.
  - Gi entreprenør oppfølging til alle faste entreprenører.

- **Videreutvikle det digitale systemet for planlegging og gjennomføring av skogtiltak slik at både BackOffice, virkeskjøpere, skogsentreprenører og skogeiere innehar enkle verktøy for å kunne oppfylle sertifiseringskrav og etterse at disse er fulgt.**
  - I løpet av Q1 - 2021 skal bestilling, utførelse og rapportering av skogkulturoppdrag være integrert i digital applikasjonsløsning.
  - I løpet av Q2 - 2020 er entreprenørløsning med gjensidig utveksling av driftsinformasjon mellom skogsentreprenør og virkeskjøper på plass.
  - I løpet av Q1 - 2021 skal digital skogeierløsning for skogeier med eget driftsansvar være på plass.
  - I løpet av Q2 - 2020 skal sluttrapport/fullstendig retursløyfe med dokumentasjon etter hogst fra entreprenør være integrert i applikasjonsløsning.
  - I løpet av Q2 - 2020 skal skogeierweb-app være tilgjengelig.
  - I løpet av Q1 - 2021 skal miljøoversikt være integrert i innkjøpsapplikasjon.

- **Øke fokuset på skogkultur og kvaliteten på arbeidet som er utført.**
  - Alle arbeidslag skal gjennomgå opplæring i Norsk PEFC Skogstandard før sesongstart for å sikre tilstrekkelig kunnskap om sertifisering.
  - 20% av plantefeltene skal kontrolleres av Nortømmer for å kvalitetssikre arbeidet og plantekvaliteten.

Vurdering av oppnåelse:

Første delmål ble delvis gjennomført i 2020, men pga. Covid ble det ikke gjennomført samlinger i alle regioner. Det ble derimot gjennomført kurs i PEFC forsommeren/høsten 2020 i alle regioner med unntak av Vestlandet. Entreprenør oppfølger har besøkt alle faste entreprenører i løpet av året, og opprettet kontakt for videre oppfølging.

Andre delmål omhandler IT-utvikling. Disse delmålene er nådd, eller er à jour med planen med unntak av første delmål som innebærer at skogkultur skal være integrert i digital applikasjonsløsning innen Q1 2021.

Tredje delmål som omhandler skogkultur og kvaliteten på arbeidet som gjennomføres ble også påvirket av Covid, da man lenge var usikker på om plantegjengene kom inn i landet eller ikke. I noen regioner fikk man gjennomført plantekontroll på 20% av feltene, men ikke i alle. Nortømmer vil fortsette med å øke fokus på skogkultur og kvalitet i årene som kommer.

Eksterne henvendelser

Nortømmer legger vekt på å ha et åpent forhold til omgivelsene og besvare henvendelser på en ryddig måte. I 2020 ble det registrert 30 eksterne henvendelser, hvorav 12 av disse er å regne som klager. Tabellen viser detaljer.

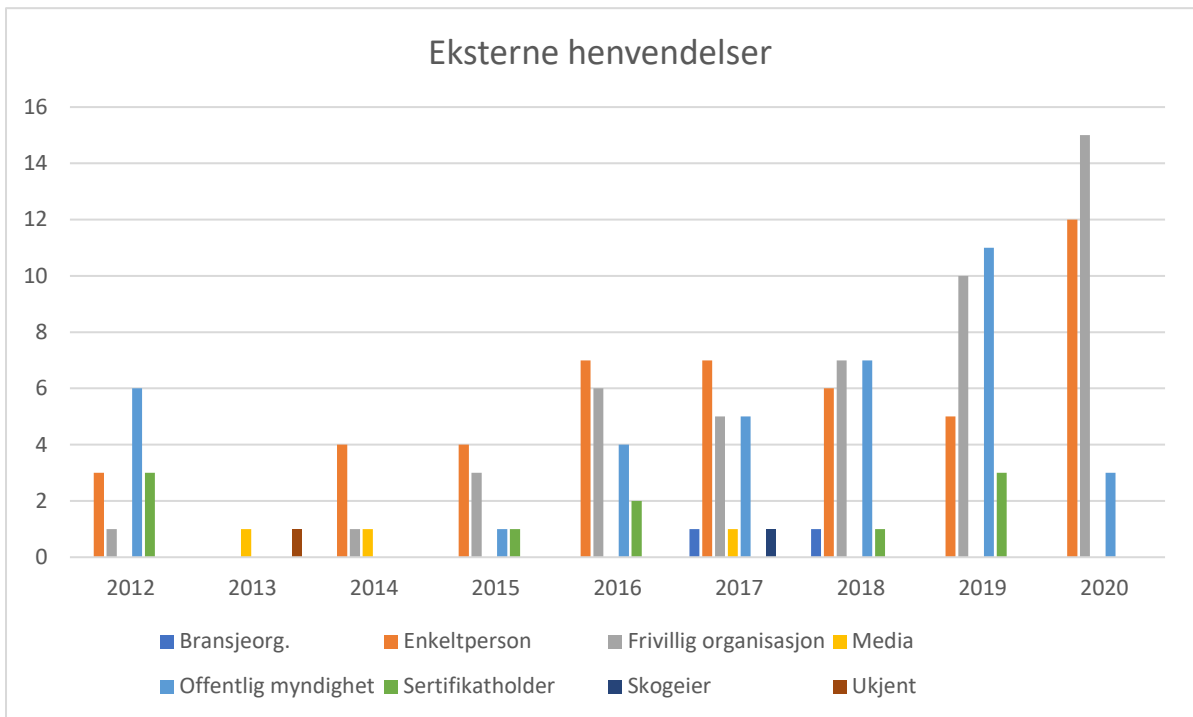
Hovedkontor

Jegerstien 18, 2406 Elverum Tlf +47 904 78 000
post@nortommer.no

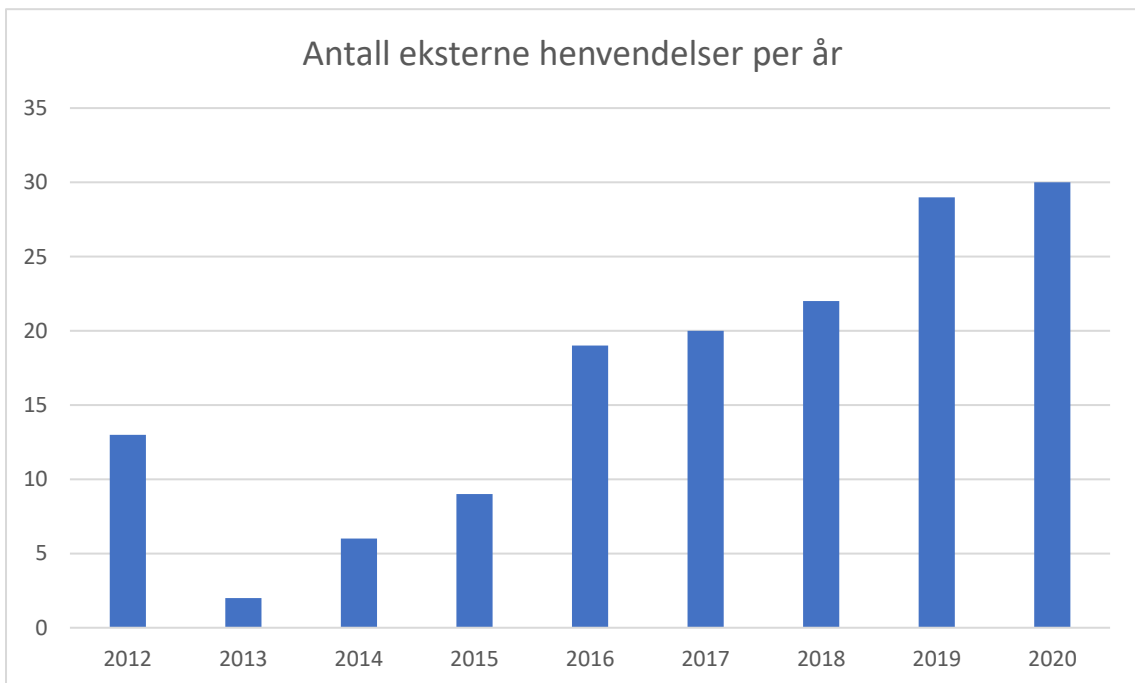
Bankgiro: 8101 35 12434
Foretaksnr. 980 018 709MVA

Dato	Avsender						Spørsmål/sak	Oppfølging
	Offentlig	Rettinghsh.	Media	Interesseorg	Enkeltpers	Sertifikathol.		
19.01.20					X		Henvendelse om at tømmerkjøpere er pliktige til å ta imot og hensynta miljøinformasjon som også kommer fra privatpersoner.	PEFC Norge svarte opp.
27.1.20				X			Klage på opprydding etter flere drifter i Vinterbro, og hogstavfall, vindfall og kjørespor over stier.	Svarbrev sendt til DNT 4.2.2020. Virkeskjøper følger opp skogeier. NT hadde driftsansvar på en av driftene, de andre hadde skogeier selv ansvar for. Skogeier ønsker ikke å rydde vindfall på stier.
04.02.20					X		Nabo har hatt skogsdrift. Grunneier melder om at brønnen er forurenset og legger ved analyse av vannprøver. Ønsker ny brønn.	Miljøansvarlig har vært i kontakt med laboratoriet hvor prøvene er analysert. Prøvene viser ikke klart at det er skogsdriften som er grunnen til at vannet er forurenset. Husdyr har gått tett innpå brønnen. Miljøansvarlig fortsetter dialogen med grunneier.
17.01.20				X			Klage til NT og At Skog på hogstaktivitet i Viksåsen, Notodden. Også klage på arbeidet til rådgivende biolog i saken og manglende dokumentasjon.	NT og AT svarte opp sammen.
20.02.20				X			Spørsmål om mulig hogst i nøkkelbiotop. Er dette NT sin hogst?	Svart opp. Ikke NT sin hogst.
12.03.20				X			Mulig hogst i verneverdig område. Er dette NT sin hogst?	Svart opp. Ikke NT sin hogst.
30.03.20				X			Hogst i tiurleik, Hundåsen. Er dette NT sin hogst?	Planlegging utført av tidligere virkeskjøper som sluttet høsten 2019. Rapport fra biolog viser at det er tiurleik i området, samt at denne er skadet på grunn av hogst.
24.05.20				X			Forespørsel om drift på Trondrudkollen på Ringerike, påvist tiurleik i området.	Svart opp. Ikke NT sin hogst.
20.04.20				X			Klage på hogst i kantsone ved Samsjøen på Ringerike. Mener kantsonen ikke skulle ha vært hogd, men at frøtrestilling sammen med bredere kantsone hadde vært best.	Virkeskjøper hadde planlagt hogst i kantsone ved båt plass/badeplass og dokumentert dette i hogstinstruks. Brev fra skogbrukssjef viser enighet til utført hogst i kantsone etter befaring i området. Ønsker likevel å understreke at Nortømmer har strammet inn sine rutiner for hogst i kantsone, selv om denne saken på daværende tidspunkt ikke ble vurdert dit hen å være noe avvik.
20.04.20				X			Brev til DNV GL med krav om å suspendere Nortømmer fra sertifikatordningen.	DNV GL svarte opp.
23.05.20				X			Brev til DNV GL med klage på hogst ved tiurleiker og rovfuglreir.	DNV GL svarte opp.
22.04.20	X						NT har foretatt flatehogst over vernskogsgrensen. Innvilget søknad tillot kun restriktiv plukkhogst.	Miljøansvarlig befarte området sammen med skogbrukssjef, entreprenør og virkeskjøper. NT har svart opp klagen, og avvikshåndtert saken.
06.04.20	X						Klage på manglende oppfølging av foryngelse etter hogst.	Virkeskjøper følger opp mot kommunen og skogeiere i denne saken.
14.05.20				X			Forespørsel om hogst i tiurleik i Modum.	Dette er Nortømmer sin hogst. Virkeskjøper forholdt seg til gammelt viltkart hvor leiken ligger lenger vest på teigen. På grunn av alderen på viltkartet skulle virkeskjøper ha sjekket ut området med biolog før igangsettelse av drift. Dette ble ikke gjort. Biolog har befart området. Saken avviksbehandles.

04.06.20				X		Hogst i nærheten av hønehaukreir, bekymring om avstand til reir med mulig aktivitet.	Reiret ble sjekket ut i forkant av hogst. Virkeskjøper har fulgt opp saken og tatt med klager på befaring. Det ble konstatert at det ikke var aktivitet i reiret. Erling B. har vært på internrevisjon på samme drift senere og konstatert at alt er gjort etter boka.
04.06.20				X		Forespørsel om hogster i verneverdige områder i Notodden	Ikke NT sine hogster.
09.06.20				X		Forespørsel om hogster i verneverdige områder i Notodden	Ikke NT sine hogster.
10.06.20				X		Brev til DNV GL om brudd på kravpunkt 23	DNV GL svarer opp.
24.05.20				X		Forespørsel om mulig hogst i tiurleik	Virkeskjøper har for omkring ti år siden hatt drift på denne eiendommen, og sjekket da ut tiurleiken som var registrert på eiendommen. Det ble da konkludert med at det ikke var noen leik i dette området. Ved forespørsel om mulig hogst i tiurleiken kontakter miljøansvarlig, Erlend Rolstad for befaring av området. Rolstad konkluderer også med at det ikke er noen tiurleik i området.
19.06.20				X		Forespørsel om hogst ved rovfuglreirlokaltet	Svart opp. Ikke NT-drift.
29.06.20				X		Forespørsel om hogst ved tiurleik	Svart opp. Ikke NT-drift.
01.07.20				X		Forespørsel om hogst i verneverdig skog i Notodden.	Svart opp. Ikke NT-drift.
02.08.20				X		Hogst langs Ringnesveien, mellom hønehaukreir og bilveg.	Svart opp. Ikke NT-drift.
14.08.20				X		NVF ønsker innsyn i behandling av eksterne henvendelser fra NVF:	Oversikt over henvendelser fra NVF, samt vår vurdering sendt over til NVF.
03.09.20				X		Forespørsel om mulig hogst i tiurleik i Holleia, Ringerike	Svart opp. Ikke NT-hogst.
07.09.20				X		NVF ber om funnliste fra revisjon med DNV GL.	NT svare først opp at med avslag begrunnet i at funnlista fra revisjonen ikke har noe med urolighetene i Notodden å gjøre. NVF ønsker likevel å få oversendt funnliste. NT sender derfor over funnliste med kat. 1. avvik fra revisjonen.
05.10.20				X		Spørsmål om gammel hogst av hønehaukreir ved skogsbilvei.	Kommunen stod på kopi og svarte opp at reiret ble befart før bygging av skogsbilvei i 2012. De konkluderte med at reiret hadde blåst ned og at registreringen ikke lenger var gjeldene.
28.10.20					X	Spørsmål om hogst i nærheten av boligfelt. Særlig spørsmål omkring kommunikasjon og merking.	Svart opp skriftlig. Virkeskjøper har fulgt opp saken som startet med en telefonsamtale. Nortømmer har tilbudt en befaring sammen med beboerne i nærområdet. Skogeier informerte beboere i forkant og var i turstiene ved igangsettelse av hogst og informerte turgåere
16.12.20				X		Spørsmål om ansvar for drift i naturreservat, Skrim i Viken.	Svart opp. Ikke NT sin drift.

En ser ut ifra tabellen at flest eksterne henvendelser kommer fra frivillig organisasjon eller enkeltpersoner. I enkelte saker er enkeltpersonene medlem i frivillig organisasjon, men signerer henvendelsen som enkeltperson.

Antallet eksterne henvendelser har økt noe de siste årene. Dette kan være reelt, eller at man har fått bedre rutiner for å fange opp henvendelser fra eksterne.

Internkontrollsystem og avvik

Nortømmer vedlikeholder et internkontrollsystem, som består av egenkontroll (den som gjennomfører), internkontroller (den som planlegger/driftsansvarlig) og internrevisjoner (selskapet). For kalenderåret 2020 ble det gjennomført internrevisjoner hos XX ulike skogeiere.

I løpet av 2020 gjennomførte virkeskjøpere i Nortømmer internkontroll av totalt 364 drifter. Dette er innenfor kravet om internkontroll på 10% av driftene. Av de internkontrollerte driftene ble det avdekket 31 avvik.

Intern revisjon ble gjennomført hos alle virkeskjøpere i Nortømmer med unntak av Vestlandet i løpet av året. Revisjonene ble delt mellom miljøansvarlig i Nortømmer og NORSKOG.

Fokusområdene på internrevisjonene var endringer som er blitt gjort i forhold til egne rutiner i løpet av våren/forsommeren. Dette var blant annet:

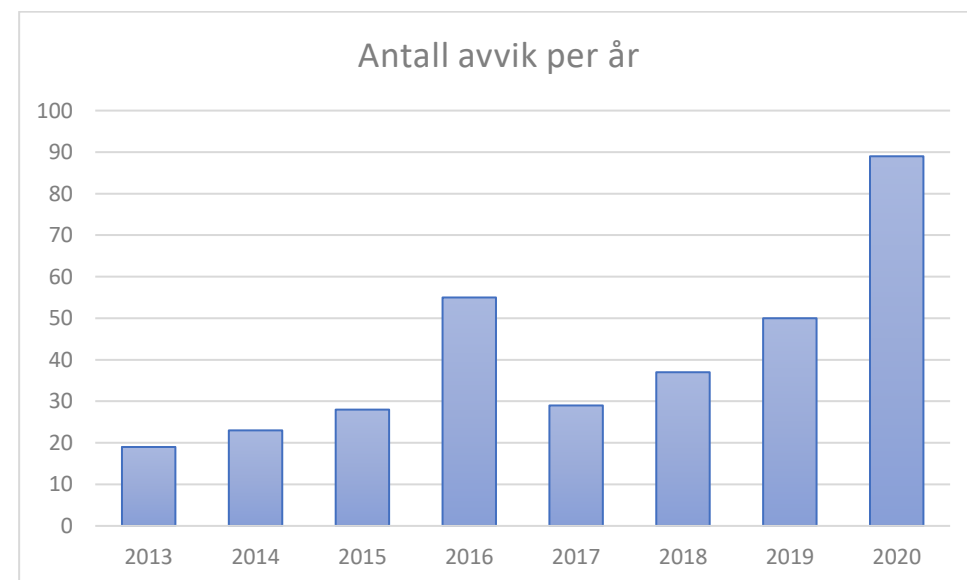
- Livløpstrær skal merkes i kart, uavhengig av om de står lett synlig på flata eller ikke
- Hogst i kantsone skal godkjennes av miljøansvarlig

Det ble avdekket 24 avvik under interne revisjoner i løpet av året. De fleste av avvikene gikk på entreprenørs utførelse og dokumentasjon, noe gikk også på virkeskjøpers planlegging og dokumentasjon av dette. Møtet med virkeskjøpere og entreprenører var stort sett positivt, og en forbedring i holdninger og fokus på å overholde sertifiseringskravene var tydelig.

Ekstern revisjon av systemet for miljøsertifisering ble gjennomført av DNV GL.

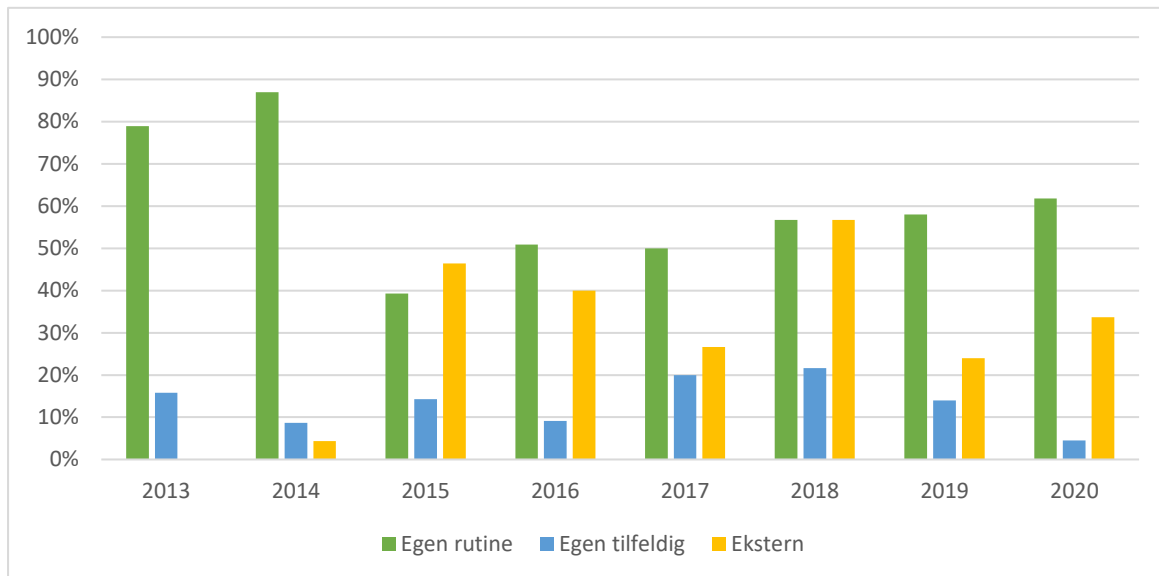
En sammenfattet rapport fra revisjonen av systemet for skogforvaltning er tilgjengelig på www.nortommer.no

I 2020 ble det ført totalt 89 antall avvik.

34% av avvikene som ble registrert i 2020 var identifisert eksternt, under dette ligger også ekstern revisjon. Nortømmer vil jobbe aktivt fremover for å få ned andelen eksternt identifiserte avvik, både gjennom bevisstgjøring av virkeskjøpere og entreprenører og et mer levende avvikssystem. Antall avvik har også økt drastisk fra årene før, noe av grunnen til dette kan være at Nortømmer har fått inn flere avvik fra internkontroller gjennomført av virkeskjøpere enn tidligere. Det vil si at

flere avvik fanges opp og rapporteres inn. Likevel ser vi at andelen avvik som rapporteres av skogsentreprenører / maskinførere er ikke-eksisterende, og er noe vi må jobbe med fremover.

Grafen viser hvordan avvikene ble identifisert

Alle avvik blir klassifisert i forhold til hvilket regelsett de beskriver brudd eller mulig konflikt med. Dette er klassifisert som følger:

PEFC Skogstandard: Dette er den omforente standarden for bærekraftig skogbruk, tidligere omtalt som levende skog standarden av 2006 med senere presiseringer.

Lovverk: Dette er direkte lovbestemte krav

ISO 14001 (2015): Dette er det grunnleggende regelverket for sertifiseringen og miljøstyringssystemet for å redusere risikoen for feil.

Sertifiseringsrutine: Dette er rutiner vi har satt opp for å dokumentere og følge opp de ulike krav, og redusere risikoen for feil.

Selskapet kan ha avvik fra flere regelsett samtidig. F.eks. kan manglende eller mangelfull dokumenterte livsløpstrær være brudd på Norsk PEFC Skogstandard, lovverk, ISO 14001 og skyldes brudd på interne rutiner. Noe av endringene i fordelingen over år kan skyldes ulik vurdering av klassifiseringen.

Eksterne revisjoner

Under eksternt revisjon med DNV GL for re-sertifisering ble det avdekket tre alvorlige avvik, noe som førte til en oppfølgingsrevisjon noen måneder senere med fokus på iverksatte tiltak. Denne revisjonen godkjente tiltakene, men satte et krav om halvårlige revisjoner fremover.

Under den første revisjonen ble det avdekket 3 alvorlige avvik, 12 mindre alvorlige avvik og 7 observasjoner. Under oppfølgingsrevisjonen høsten 2020 ble det avdekket 4 mindre alvorlige avvik og 2 observasjoner.

Tre alvorlige avvik fra revisjonen:

- Livsløpstrær
- Landskapsplaner
- Kjøp fra eiendommer med åpne avvik

Samsvarsforpliktelser – evaluering av overholdelse oppsummert

NORTØMMER sine samsvarsforpliktelser gjelder i første rekke lovkrav og krav i miljøstyrings- og bransjestandard, som Norsk PEFC Skogstandard.

Vi ser at samsvar mellom sertifiseringskrav og vår gjennomføring fortsatt kan forbedres. Eksempel på dette er utvelgelse av rette livsløpstrær og dokumentasjon av dette, krav til bredde på kantsone og forebygging av sporskader. I tillegg vil vi jobbe med etablering av ny skog fremover, da vi ser at naturlig foryngelse og utvelgelse av rette frøtrær kan være en utfordring.

Det kom i løpet av året flere henvendelser på manglende oppfølging av foryngelse, og hogst mot rovfuglreir og tiurleiker.

Opplæring

Nortømmer har i 2020 kjørt PEFC-kurs for maskinførere og virkeskjøpere i alle regioner, med unntak av Vestlandet som står på programmet våren 2021. PEFC-kurset inneholdt en del for virkeskjøperne som fokuserte på planlegging av drifter og utsjekk av miljøverdier, og en del for både virkeskjøpere og maskinførere i felt. Sistnevnte del fokuserte på det operative.

Høsten 2020 satte Nortømmer i gang med internopplæringsprogrammet Nortømmerskolen (miljøkvarteret) via Teams. Dette er et fast innslag annenhver uke, hvor forskjellige problemstillinger/temaer relevant for miljøsertifisering blir tatt opp.

For å kvalitetssikre opplæringen av nyansatte og sikre at de er trygge i jobben, utvidet Nortømmer opplæringsprogrammet og har satt opp en beskrivelse av det første halvåret i ny jobb hos Nortømmer. Nyansatte virkeskjøpere blir tildelt en fadder ved oppstart som skal sikre tilstrekkelig oppfølging.

Utviklingsarbeid

Nortømmer har nå installert «Grønn Boks» i nær sagt alle maskiner som kjører for selskapet. I samhandling med appen FeltLogg fra FeltGIS AS gir dette entreprenører og Nortømmer en ny plattform for samhandling. Dette gjelder utveksling av hogstinstruksjon fra FeltApp (fra 2xPer), innsending av produksjons- og framkjørtdata og ikke minst sluttrapportering med egenkontroll. Infrastrukturen muliggjør også en effektiv bruk av den nyutviklede Maskinappen fra FeltGIS. I Maskinappen får entreprenørene et meget kraftig og moderne verktøy med en meget god

kartløsning. Løsningen krever ingen forhåndsinstallasjon i maskina og kan tas i bruk av både hogstmaskin og lassbærer. Fordelen er at begge ser hverandre både når det gjelder kartdata og produksjonsregistreringer. I tillegg kan den kjøres både på nettbrett og mobil. De nye verktøyene gir et meget godt grunnlag for videre satsing på kvalitet i oppfølgingen av entreprenører og virkeskjøpere i Nortømmer.

Hovedkontor

Jegerstien 18, 2406 Elverum Tlf +47 904 78 000
post@nortommer.no

Bankgiro: 8101 35 12434
Foretaksnr. 980 018 709MVA